

Motion till riksdagen 2009/10:So561

av Patrik Forslund (m)

Prostatacancer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regelbundna prostatacancerundersökningar.

Motivering

Antalet nya fall av prostatacancer har de senaste decennierna ökat markant i den industrialiserade världen, och sjukdomen är nu den vanligaste cancerformen i Sverige med omkring 10 000 nya fall år 2005. De viktigaste orsakerna till denna ökning är dels att antalet äldre män i befolkningen har stigit, dels att de diagnostiska metoderna förbättrats. Risken för svenska män att drabbas av symtomgivande prostatacancer är omkring 10 %. Andelen män som får diagnosen prostatacancer är högre, vilket beror på att dagens diagnostiska metoder är så känsliga att vi upptäcker många små tumörer som aldrig skulle hinna utvecklas till sjukdom.

Möjligheterna att upptäcka tidig prostatacancer ökade väsentligt i början av 1990-talet då blodprovet prostataspecifikt antigen (PSA) infördes. Analys av PSA är numera till stor nytta, såväl vid utredning av misstänkt prostatacancer som vid uppföljning av patienter med sjukdomen. Lätt förhöjda PSA-värden förekommer emellertid även hos många män som inte har prostatacancer. Cancertumörer i prostatakörteln som upptäcks på grund av ett förhöjt PSA-värde hos symptomfria män är vanligen små, vilket ger goda utsikter till bot. Hälsoundersökning (screening) med PSA kan alltså förbättra möjligheten till bot för män som utvecklat prostatacancer. Vid tidig prostatacancer är prognosen mycket god och de allra flesta botas av den givna behandlingen.

Socialstyrelsen rekommenderar mammografi av kvinnor mellan 40 och 74 år. Landstingen erbjuder alla kvinnor mellan 50 och 69 år möjlighet att genomgå mammografiundersökning. I de flesta län erbjuds även ytterligare grupper mellan 40 och 74 år undersökning. Själva undersökningen görs an-

Fel! Okänt namn på

tingen i förebyggande syfte som en hälsokontroll eller på grund av att man känt förändringar i bröstet.

Vid dessa hälsokontroller kan en brösttumör upptäckas innan den hunnit orsaka några symtom, eller innan den ens kan kännas i bröstet. För den enskilda kvinnan är det viktigt att veta att mammografi kan leda till tidigare upptäckt av bröstcancer.

Då prostatacancer är en av de vanligaste cancerformerna är det rimligt att även män erbjuds regelbundna hälsokontroller av landstingen på samma sätt som kvinnor. Detta skulle göra det möjligt för fler män att tidigare upptäcka sjukdomen och behandla den.

Under urologkonferensen i Stockholm presenterades data från en stor europeisk screeningstudie med PSA-tester för att upptäcka prostatacancer. Studien visar att vart femte dödsfall i prostatacancer kan undvikas genom regelbundna tester. Tillämpat på Sverige innebär det en minskning av antalet dödsfall varje år från 2 500 män till 2 000 män.

Det är viktigt att män erbjuds regelbundna hälsokontroller för att man i ett tidigt skede ska upptäcka prostatacancer. Det skulle möjliggöra för fler män att upptäcka sjukdomen tidigt och behandla den. Det skulle bespara många män ett onödigt lidande.

Stockholm den 28 september 2009

Patrik Forslund (m)